Några anmärkningar till »Ueber die Acarina der Russischen Polar-Expedition 1900—1903» af D:r Sig Thor.

Af

Ivar Trägårdh.

I D:r Sig Thors bearbetning af den ryska Polarexpeditionens acarider har han, helt naturligt för öfrigt, kommit att i en del frågor intaga en ställning, som afviker från de af mig i mitt arbete »Monographie der arktischen Acariden»[1] företrädda synpunkterna. Beträffande de fall särskildt i identifieringsfrågor, där vi kommit till olika resultat, vill jag endast påpeka, att det varit lätt för D:r Thor att undvika några frågetecken i sitt arbete genom en hemställan att få låna mitt material, hvilket jag naturligtvis med nöje ställt till hans disposition. Då jag emellertid i detta afseende — underlåtenhet att försöka få undersöka typexemplar — har åtskilligt att förebrå mig själf, kan jag naturligtvis ej förebrå D:r Thor samma underlåtenhet. Jag vill med detta endast framhålla önskvärdheten af att för framtiden den praxis utbildas bland acaritologerna, att de i tvifvelaktiga fall gå till typexemplaren.

Af intresse är det att erfara, att Thor's exemplar af *Cyta latirostris* (Herm.) och *Bdella longicornis* (L) ej utmärka sig genom kortare palper och palpborst, i motsats till det arktiska material jag hade till mitt förfogande, hvilket föranledde mig att bibehålla de ursprungligen som särskilda arter uppställda arktiska formerna som varieteter. Som jag redan då framhöll, skedde detta bl. a. af det praktiska skälet, att dessas variationsriktning ej skulle råka i glömska. Senare undersökningar[2] ha visat att, Bdellidernas variationlatitud är ännu större och frågan betydligt mera komplicerad än jag då trodde. Och den möjligheten är ju ej utesluten, att de hittills vunna resultaten ej äro baserade på ett tillräckligt stort material. Det är likväl ojämförligt mycket större än det, hvarpå Thor grundar sin indragning af *B. longicornis* (L) var. *decipiens* (Thorell).

Beträffande *Rhagidia* Thorell framhåller Thor Banks och delvis också Trouessart som de, som klargjort dess synonymik; han förbigår däremot under tystnad den omständigheten, att jag genom undersökning af Thorells typ samma år som Banks (april 1900) och utan att känna hans arbete påvisade, att *Nörneria* Can. var synonym till *Rhagidia* Thorell.

[1] Fauna arctica. Bd. IV. Lief. 1. — Jena. 1904.

[2] I. Trägårdh. Acariden aus dem Sarekgebirge p. 478—479, 579—580. — Naturwissenschaftliche Untersuchungen des Sarekgebirges in Schwedisch-Lappland. Bd. IV. Lief. 4. — Stockholm 1910.

Härom vore kanske ej så mycket att säga, då BANKS arbete ju faktiskt utkom något före mitt. Men något längre fram förbigår THOR under tystnad ett annat arbete, som dock rättvisligen bort nämnas. Han säger (p. 9), efter att ha talat om den förvirring, som råder ifråga *Rhagidia*-arterna, »Die Organe, welche uns in erster Linie ein sicheres Unterscheiden der verschiedenen Arten ermöglichen. sind: Maxillarorgan, Maxillarpalpen und Mandibeln; erst in zweiter oder dritter Reihe kommen Beine, Körpergestalt, Färbung, Grösse und Körperhaare».

Det kunde då möjligen ha förtjänt att omnämnas, att jag 1907 i »Acari of the Swedish South-Polar Expedition»[1] p. 21—23 framhäfde att de bästa kännetecknen för särskiljande af arterna erhållas från maxillerna och ambulakrerna jämte mandibler och palper, »As a general remark stress must be laid upon the fact that most of the descriptions of the species of *Rhagidia* — KRAMER's description of *R. cylindrica* perhaps excepted — do not give enough details with reference to the shape of the maxillæ and the ambulacres and these seem to be the very organs which, in connection with the shape of the mandibles and the palpi, offer the best means of distinguishing the different species». Och samtidigt gjorde jag ett försök att på grundvalen af särskildt mandiblerna, hypostomet och ambulacrerna karaktärisera *Rh. gigas* (CAN), *Rh. gelida* THORELL, *R. gerlachei* TRT och *R. megalochela* TGDH. Man får nu vid läsningen af THORS arbete den felaktiga uppfattningen, att det är han, som först insett dessa organs taxonomiska betydelse.

Beträffande frågan, huruvida *Rhyncholophus unidentatus* TGDH är synonym med *Rh. norvegicus* SIG THOR, så hänvisar jag till den i inledningen påpekade möjligheten att ha fått den löst. Jag vill dock nämna, att *R. unidentatus* TGDH, som jag återfunnit i D:r E. BÆBLERS samling af nivala acarider[2] utmärker sig genom ett slags trattformiga organ[3] på cephalothorax och torde böra föras till ett särskildt släkte eller undersläkte.

I fråga af synonymiken af *Trombidium sucidum* (L. KOCH) synes mig THOR företräda en alldeles ohållbar ståndpunkt. Saken förhåller sig på följande vis:

1879 beskref L. KOCH i sitt arbete öfver de af svenska expeditioner från Sibirien och Novaja Semlja hemförda acariderna en form under namn af *Rhyncholophus sucidus*. Genom undersökning af KOCHS' typ visade jag 1902, att det var en *Trombidium*-art samt identifierade den med den år 1900 af THOR beskrifna *Ottonia spinifera*.

THOR har ingenting att invända mot denna identifiering, som väl därmed kan anses till fullo ådagalagd, men trots detta kallar han arten för *Trombidium spiniferum* SIG THOR, under framhållande af att KOCHS art ej kan identifieras på dennes afbildningar och beskrifning! Om denna uppfattning vore riktig, tillåter jag mig fråga, hvad skulle det då öfverhufvudtaget tjäna till att undersöka typexemplar af ofullständigt beskrifna djur, när ej de därigenom vunna resultaten skulle användas?

THOR åberopar sig på de nyaste nomenklaturreglerna »nach den neueren nomenklaturischen Reglen ist es denn auch nicht erlaubt diese KOCH'schen Namen zu benutzen, wernn andere Namen mit hinreichender Beschreibung inzwischen geliefert sind».

Det skulle vara intressant att få veta, hvilka regler THOR åsyftar. I de som antogos af den 5:te Internationella Zoologkongressen finnes intet stöd för en dylik uppfattning, som ju skulle leda till högst märkliga konsekvenser hvilka THOR f. ö. i andra fall ej fullföljer.

[1] Wissenschaftliche Ergebnisse d. Schwed. Südpolar-Expedition 1901—1903. Bd. V. Lief. 11. — Stockholm 1907.

[2] Jmf. E. BÆBLER. Die Wirbellose. terrestrische Fauna der nivalen Region. — Inaugural-Dissertation. Genève 1910.

[3] Detta organ, som först observerades på BÆBLERS material och sedermera upptäcktes på mitt eget, omnämnes ej i min beskrifning.

Ty huru skulle han då kunna använda något af C. L. KOCHS' eller HERMAN's artnamn, som han nu gör. Ingen kan väl påstå att dessas arter äro beskrifna, så att man kan med säkerhet identifiera dem. Och då inga typexemplar finnas, kan man ju aldrig heller komma till mera än en större eller mindre grad af sannolikhet ifråga om dessas arter. Och likväl användas namnen af dem man trott sig kunnat identifiera. I detta fall åter har det varit möjligt att genom undersökning af KOCHS' typexemplar visa, att det är en *Trombidium*-art, som fullständigt öfverensstämmer med TRORS art *spiniferum*. THOR har själf intet att invända mot identifieringen, men likväl skall arten heta *spiniferum!*

Slutligen opponerar sig THOR mot min identifiering af *T. sucidum* (L. KOCH) och *T. armatum* KRAMER, som blifver föremål för en skenbarligen dräpande kritik (p. 17). »Ob (!) man in einer Glastube von fast derselben Localität zwei Milben findet, die nicht mit KRAMER's Beschreibung und Figuren übereinstimmen, und von welchem man nicht weiss, dass sie mit der von KRAMER beschriebenen Art identisch sind, so ist es nicht erlaubt trotz der abweichenden Beschreibung Identität zu behaupten. Und wenigstens folgende Punkte in der Beschreibung und in den Abbildungen erlauben keine Identifizierung: Das 4. Palpenglied bei *Tr. armatum* KRAMER besitzt neben Endkralle und zwei Nebenkrallen: 4—5 starke dorsale Dornen. Augen sehr kurz gestielt. Auf der Innenfläche jeder Genitalplatte sind zwei Saugscheibe (= Genitalnäpfe) vorhanden.»

Nu förhåller det sig emellertid så, som jag genom förnyad undersökning af L. KOCHS typ af *T. sucidum* har öfvertygat mig om, och som jag förut framhållit, att KRAMERS beskrifning af palperna och ögonen fullständigt passar på *T. sucidum*. Båda ha två biklor, en yttre och en inre, vid basen af hufvudklon, och båda hafva en rad af 4—5 grofva borst, fästade nära ryggsidan och riktade snedt nedåt. Hos båda äro ögonen mycket kort skaftade. Återstår således olikheten ifråga om antalet genitalsugskifvor. Det är klart, att jag aldrig skulle dragit i tvifvelsmål KRAMERS' uppgift om blott två par dylika, om ej dessas antal, så vidt man vet, är 3 par hos *Trombidium*, och det svårligen kan tänkas, att denna karaktär ej vore konstant för släktet.

Den omständigheten, att i Vega-Expeditionens samlingar det ej finnes någon *Trombidium* från St. Lawrencebukten, men däremot ett rör med *T. sucidum* från Lawrence-ön, har jag naturligtvis endast anfört som stöd för riktigheten af den genom jämförelse mellan KRAMERS beskrifning och figurer och L. KOCHS typexemplar vunna uppfattningen. Och värde som stöd anser jag fortfarande att uppgiften äger. Vore det fråga om andra länder med en rik acaridfauna, där man på samma lokal kan finna en mängd olika *Trombidium*-arter, vore det naturligtvis absurdt att af en sammanställning af dessa uppgifter söka draga några slutsatser. Men om vi betänka, att på alla de arktiska lokaler, hvars acaridfauna undersökts, och likaledes i Sarektjåkko, där jag tagit öfver ett 100-tal prof, inga andra *Trombidium*-arter påträffats än *T. sucidum* och *T. bicolor* var. *curtipalpe* (af hvilken den senare beskrifvits af KRAMER under namn af *lævicapillatum*), så får sammanställningen af de båda uppgifterna ett annat värde.